

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000659

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Владика Володимир Васильович

2. Volodymyr V. Vladyka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12453

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25, 03.19, 03.19.71

Тема дисертації:

1. Україна–НАТО: Історико-політичний аспект співпраці (1991–2022).
2. Ukraine–NATO: Historical and political aspects of cooperation (1991–2022).

Реферат:

1. Дисертаційна праця презентує цілісну реконструкцію еволюції відносин між Україною та Організацією Північноатлантичного договору в історико-політичному та історико-військовому вимірах упродовж 1991–2022 років. Дослідження зосереджене на виявленні закономірностей трансформації України від реципієнта безпекових консультацій до статусу активного суб'єкта й стратегічного донора трансатлантичної стабільності. Актуальність дослідження зумовлена глибоким переформатуванням архітектури євроатлантичного безпекового простору, у межах якого досвід України у протидії повномасштабній агресії російської федерації став вагомим чинником модернізації системи колективної оборони Заходу. У роботі доведено, що в умовах руйнування попередньої системи міжнародного права та триваючого ревізійонізму з боку росії євроатлантична інтеграція України постає як безальтернативний механізм гарантування національного суверенітету. Особливу значущість дослідженню надає концептуалізація переходу від

декларативного партнерства до етапу практичної взаємосумісності, що дозволяє розглядати вступ України до Альянсу не лише як засіб захисту територіальної цілісності, а й як фінальний етап консолідації європейського безпекового простору. Актуальність теми зумовлена радикальною трансформацією системи міжнародної безпеки внаслідок російсько-української війни. Повномасштабна агресія 2022 року актуалізувала переосмислення тридцятирічного досвіду співпраці України з НАТО: від політики багатовекторності до конституційного закріплення євроатлантичного курсу. Дослідження дозволяє визначити роль України як стратегічного суб'єкта трансатлантичної безпеки та обґрунтувати значення її інтеграції до Альянсу для формування стійкої архітектури стабільності в Європі. Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягають у розробці концептуальної моделі еволюції відносин України з НАТО, що розкриває трансформацію держави від реципієнта безпеки у 1990-х роках до активного контриб'ютора та чинника модернізації трансатлантичної системи в умовах відсічі російській агресії. У роботі обґрунтовано роль України як «східного щита» Альянсу, де синергія бойового досвіду ЗСУ та стандартів НАТО постає фундаментом нової архітектури стабільності в Чорноморсько-Балтійському регіоні. Виявлено системний зв'язок між подоланням інерції пострадянської багатовекторності та набуттям Україною геополітичної суб'єктності, що визначило євроатлантичну інтеграцію як єдиний дієвий механізм стримування російського експансіонізму. Практичне значення результатів полягає у можливості їх впровадження в діяльність державних структур та експертних центрів для оптимізації зовнішньополітичних стратегій і прогнозування безпекових ризиків у Східній Європі. Матеріали дисертації є релевантними для освітнього процесу у вищій школі при підготовці курсів з історії міжнародних відносин і безпекознавства, а також для проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо стратегічного значення інтеграції України до колективної системи безпеки. Підсумовуючи результати дослідження, встановлено, що євроатлантична еволюція України у 1991–2022 роках стала процесом масштабної трансформації держави з об'єкта міжнародної підтримки у статус активного суб'єкта та стратегічного донора трансатлантичної стабільності. Доведено, що повноправна інтеграція України до НАТО є необхідною умовою завершення формування цілісної та неподільної архітектури європейської безпеки, що дозволить остаточно ліквідувати «сірі зони» на континенті та забезпечити стійкість східного флангу Альянсу.

2. The dissertation presents a comprehensive reconstruction of the evolution of relations between Ukraine and the North Atlantic Treaty Organization in historical-political and historical-military dimensions during the period of 1991–2022. The study focuses on identifying the patterns of Ukraine's transformation from a recipient of security consultations to the status of an active subject and a strategic donor of transatlantic stability. The relevance of the research is determined by the profound reconfiguration of the Euro-Atlantic security architecture, within which Ukraine's experience in countering the full-scale aggression of the Russian Federation has become a significant factor in modernizing the West's collective defense system. The work proves that amid the collapse of the previous system of international law and ongoing Russian revisionism, Ukraine's Euro-Atlantic integration emerges as an indispensable mechanism for guaranteeing national sovereignty. Particular significance is given to the conceptualization of the transition from declarative partnership to the stage of practical interoperability, which allows considering Ukraine's accession to the Alliance not only as a means of protecting territorial integrity but also as the final stage of consolidating the European security space. The relevance of the research topic is driven by the radical transformation of the international security system after the collapse of the USSR and its final reshaping as a result of the Russian-Ukrainian war. Russia's full-scale aggression against Ukraine in 2022 necessitated a rethinking of thirty years of cooperation between Ukraine and NATO. Of particular importance is the analysis of the evolution of Ukraine's foreign policy course – from the concepts of multi-vector policy and non-alignment to the entrenchment of the Euro-Atlantic course at the constitutional level. In this context, the study defines Ukraine's role as a vital subject of transatlantic security and justifies the significance of its integration into NATO for the formation of a stable security architecture in Europe. The scientific novelty and theoretical significance of the research lie in the development of a conceptual model of the evolution of Ukraine-NATO relations, revealing the state's transformation from a security recipient in the 1990s to an active contributor and a factor in the modernization of the transatlantic system under the conditions of repelling Russian aggression.

The work substantiates Ukraine's role as the Alliance's "Eastern Shield," where the synergy of the Armed Forces of Ukraine's combat experience and NATO standards serves as the foundation for a new architecture of stability in the Black Sea-Baltic region. A systemic link is identified between overcoming the inertia of post-Soviet multi-vectorism and Ukraine's acquisition of geopolitical subjectivity, which defined Euro-Atlantic integration as the only effective mechanism for deterring Russian expansionism. The practical significance of the results lies in the possibility of their implementation in the activities of state structures and expert centers to optimize foreign policy strategies and predict security risks in Eastern Europe. The dissertation materials are relevant for the educational process in higher education in the preparation of courses on the history of international relations and security studies, as well as for conducting information and educational work regarding the strategic importance of Ukraine's integration into the collective security system. Summarizing the research results, it has been established that Ukraine's Euro-Atlantic evolution in 1991–2022 became a process of large-scale transformation of the state from an object of international support to the status of an active subject and a strategic donor of transatlantic stability. It is proved that Ukraine's full integration into NATO is a necessary condition for completing the formation of a holistic and indivisible European security architecture, which will allow for the final elimination of "grey zones" on the continent and ensure the resilience of the Alliance's eastern flank.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Владика В. В. Базові ціннісні орієнтири НАТО. Безпека та демократія. Український шлях. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 72. Том 1. С. 37–42.
- Владика В. В. Розвиток співпраці між Україною та НАТО в період президентства Віктора Януковича. Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 85. Том 1. С. 12–15.
- Владика В. В. Поглиблення партнерства з НАТО у 2014–2022 роках: Програма розширених можливостей і статус кандидата. Літопис Волині. 2025. Чис. 33. С. 54–58
- Владика В. В., Алексієвець Л. В. Україна та НАТО у стратегічній культурі пострадянського простору: від історичного спадку до кризи 2014 року. Вісник науки та освіти. 2025. Вип. 11 (41). С. 3555–3566.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алексієвець Леся Миколаївна

2. Lesia M. Aleksiiievets

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0030-3314

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мелешченко Тетяна Володимирівна

2. Tetiana Meleshchenko

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1562-2932

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Толстов Сергій Валеріанович

2. Serhii V. Tolstov

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9031-1600

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 21570552

Місцезнаходження: вул. Леонтовича, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грубінко Андрій Васильович

2. Andrii Hrubinko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4856-5831

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прийдун Степан Васильович

2. Stepan Pryidun

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1047-312X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

